

NHỮNG ĐỔI THAY TRÊN VÙNG ĐẤT HỒ XÁ ANH HÙNG

*Đinh Thị Thu Hoài **

Công cuộc đổi mới do Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng như ngọn gió thổi một luồng sinh khí mới làm cho đất nước vượt qua được những gian nan thử thách, diện mạo đất nước ngày càng đổi thay, đạt được những thành tựu hết sức to lớn. Cùng chuyên mình với đất nước, trong suốt hơn hai thập kỷ qua (1986-2009), thị trấn Hồ Xá đã phát huy nội lực, nắm bắt thời cơ, thuận lợi, khắc phục mọi khó khăn, thách thức, từng bước thực hiện đường lối đổi mới trên tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế-xã hội.

Là trung tâm huyện lỵ Vĩnh Linh, thị trấn Hồ Xá có bề dày lịch sử và văn hóa lâu đời, có vị trí chiến lược quan trọng đối với huyện nói riêng và cả nước nói chung. Trong cuộc cách mạng giải phóng dân tộc, đặc biệt trong cuộc kháng chiến chống Mỹ (1954-1975), Hồ Xá đã gắn với nhiều chiến công, góp phần giải phóng miền Nam, bảo vệ miền Bắc, thống nhất Tổ quốc. Đây là thị trấn đầu cầu giới tuyến, là nơi đầu tiên xây dựng chủ nghĩa xã hội ở tỉnh Quảng Trị và là bộ mặt của miền Bắc xã hội chủ nghĩa.

Trải qua hai cuộc chiến tranh ác liệt, Hồ Xá bước vào công cuộc đổi mới, kiến

thiết và xây dựng quê hương từ điểm xuất phát thấp, lạc hậu. Sản xuất nông nghiệp còn mang tính độc canh, năng suất thấp; công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, dịch vụ chưa phát triển; cơ sở hạ tầng còn thấp kém, tạm bợ, thiếu ổn định; hậu quả của chiến tranh để lại còn nặng nề lại phải thường xuyên đối mặt với thiên tai khắc nghiệt. Nhưng, với tinh thần cách mạng, Đảng bộ và nhân dân thị trấn Hồ Xá đã phát huy truyền thống năng động, sáng tạo, dám nghĩ dám làm, cùng nỗ lực giành nhiều thành tựu to lớn sau hơn 20 năm tiến hành công cuộc đổi mới.

Hiện nay, tốc độ tăng trưởng bình quân hàng năm của thị trấn là 18,62%, thu nhập bình quân đầu người là 13 triệu đồng/năm. Riêng năm 2009, tổng thu nhập xã hội đạt 163,805 tỷ đồng (đạt 114,5% so với kế hoạch). Cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo đúng hướng, trong đó: thương mại, dịch vụ chiếm 56,73%; công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp chiếm 20%, nông nghiệp chiếm 23,27%.

Trên lĩnh vực nông nghiệp, với một diện tích đất nông nghiệp không lớn (khoảng 260 ha), đặc biệt trong những năm trở lại đây, một phần đất nông nghiệp đã bị chuyển đổi để xây dựng cơ sở hạ tầng và một phần chuyển đổi để sản xuất theo mô hình chuyên canh nên diện tích đất nông

* GV khoa XDD

nghiệp ngày càng thu hẹp. Mặc dù vậy, với sự chuyên dịch cơ cấu sản xuất, áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật nên hàng năm sản lượng lương thực và năng suất lúa đều tăng. Sản lượng lương thực năm 1990 là 670 tấn, năm 1995 là 862 tấn, năm 2000 là 1.050 tấn và đến năm 2009 là 1.260,84 tấn (tăng gần 2 lần so với năm 1990). Năng suất lúa năm 1990 đạt 27 tạ/hecta, năm 2000 đạt 38 tạ/hecta thì đến năm 2009 đạt 47,4 tạ/hecta (tăng 1,75 lần so với năm 1990).

Ngoài ra, các loại cây hoa màu ngắn ngày cũng được phát triển trên các loại đất khác nhau để bổ sung cho nguồn lương thực, thực phẩm như: ngô, khoai, sắn, lạc... Diện tích cây công nghiệp, cây ăn quả phát triển nhanh, đặc biệt là hồ tiêu và cao su. Năm 1995, diện tích cây hồ tiêu chỉ có 10 hecta, đến năm 1999 tăng lên 75 hecta và đến 2009 là 91 hecta. Cũng tính đến 2009, diện tích cây cao su đạt 71,7 hecta, trong đó 28 hecta là giống cao su tiêu điền, cho năng suất và giá trị kinh tế cao.

Bên cạnh trồng trọt thì chăn nuôi cũng đóng một vai trò quan trọng trong phát triển nông nghiệp. Tuy nhiên, hiện nay máy móc đã thay thế sức kéo trâu bò, nền kinh tế cũng đã phát triển mạnh nên các gia đình không còn chăn nuôi như trước nữa mà chủ yếu phát triển chăn nuôi tập trung theo kiểu trang trại ở ngoài thị trấn. Vì vậy, số lượng vật nuôi đã giảm hơn so với trước. Tính trong năm 2009, tổng đàn trâu bò toàn thị là 269 con, tổng đàn lợn là 4.500 con và gia cầm là 7.500 con.

Trên lĩnh vực công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, Đảng bộ thị trấn chủ trương phát triển các ngành nghề công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp nhằm vừa đảm bảo tăng khối lượng sản phẩm hàng hóa cho tiêu dùng và xuất khẩu, vừa thực hiện tốt phân công lao động tại chỗ trên địa bàn thị trấn. Các ngành nghề chủ yếu được tập trung đầu

tư sản xuất như: mộc dân dụng, mộc mỹ nghệ, cơ khí, gò hàn, xây dựng... Ngoài ra, hiện nay còn có các cơ sở sản xuất rượu và nước tinh lọc đáp ứng thị hiếu và nhu cầu tiêu dùng của nhân dân. Ngày càng có nhiều doanh nghiệp tư nhân, công ty trách nhiệm hữu hạn mới được thành lập. Năm 1995, có 129 cơ sở sản xuất, năm 2000 tăng lên 170 cơ sở và đến 2009 thì đã có 325 cơ sở, doanh thu đạt 22,6 tỷ đồng, tăng 2,8 lần so với năm 2000.

Ngành thương mại, dịch vụ đã tạo được sự thích ứng trong cơ chế mới. Mạng lưới dịch vụ hình thành rộng hơn, hàng hóa phong phú, lưu thông cũng thông thoáng hơn. Đây là lĩnh vực chủ yếu và là thế mạnh của thị trấn. Đảng bộ đã tập trung chỉ đạo phát triển mạnh cơ sở hạ tầng sản xuất kinh doanh cả về số lượng, quy mô cũng như các ngành nghề sản xuất dịch vụ. Với hạ tầng giao thông mở rộng nên nhân dân đã mạnh dạn đầu tư phát triển các siêu thị nhỏ, nhà hàng, khách sạn, nhà nghỉ... Đồng thời, nhiều phương tiện dịch vụ vận tải, máy móc, cơ khí, xây dựng... không ngừng được tăng cường đầu tư mua sắm với số vốn lớn. Nếu như, năm 1995 chỉ có 543 cơ sở kinh doanh dịch vụ thì năm 2000 đã có 807 cơ sở và đến năm 2009 tăng lên 1.350 cơ sở; doanh thu đạt 64 tỷ đồng (tăng 3,3 lần so với năm 2000).

Kết cấu hạ tầng kinh tế xã hội đã được ưu tiên đầu tư và đạt được nhiều thành tựu, phục vụ tốt cho nhu cầu dân sinh. Phương châm Nhà nước với nhân dân cùng làm đã huy động được các nguồn lực đầu tư xây dựng các công trình xã hội. Hệ thống giao thông đã được làm mới và nâng cấp hàng chục km. Đến nay, hầu hết đã nhựa hóa và bê tông hóa đường quốc lộ và nội thị. Ngoài ra, thị trấn còn kết hợp với huyện sửa chữa và xây mới các trường học cao tầng, trạm y tế, chợ, trụ sở làm việc Ủy

ban...Đặc biệt, hiện nay trên địa bàn thị trấn, 100% hộ gia đình có điện chiếu sáng và nhiều trục đường chính có đèn cao áp.

Những hoạt động về kinh tế đạt hiệu quả cao đã đem lại một nguồn thu lớn cho ngân sách thị trấn. Hàng năm, thu ngân sách đều vượt kế hoạch và có sự điều tiết lên theo kế hoạch của huyện. Chỉ tính riêng năm 2009, thu đạt 2,33 tỷ đồng, tăng so với 2005 là 1,1 tỷ, đạt 133% kế hoạch. Chi ngân sách cũng đảm bảo đúng mục đích, tiết kiệm, đạt hiệu quả cao.

Cùng với những thành quả quan trọng trong phát triển kinh tế, thị trấn cũng đã giành được nhiều thành tựu nổi bật trên lĩnh vực văn hóa xã hội.

Sự nghiệp giáo dục - đào tạo, phát triển về số lượng, chất lượng và quy mô các cấp học, ngành học. 100% học sinh đủ độ tuổi được huy động đến trường, đạt chuẩn phổ cập tiểu học và trung học cơ sở. Chất lượng giáo dục được chuyển biến tích cực cả diện đại trà và mũi nhọn, tỷ lệ học sinh lên lớp, tốt nghiệp đạt từ 95-100%. Tỷ lệ học sinh khá giỏi tăng hàng năm 1-2%, học sinh trung bình, yếu giảm 1-5%. Công tác xã hội hóa giáo dục đã phát triển cả bề rộng lẫn chiều sâu. Toàn thị trấn có 41 chi hội khuyến học với 3.240 hội viên, trong năm 2009 huy động được 176,4 triệu đồng. Hội đã cùng các tổ chức, đoàn thể và gia đình, họ tộc động viên học sinh, con em một cách kịp thời. Tỷ lệ học sinh thi đỗ vào các trường đại học, cao đẳng ngày càng cao.

Trên lĩnh vực chăm sóc y tế, thị trấn có trung tâm y tế của huyện đóng trên địa bàn, mạng lưới trạm y tế của thị trấn và khám phố được củng cố về công tác tổ chức và trang thiết bị, chuẩn hóa về chuyên môn nghiệp vụ. Năm 2009, trạm y tế thị trấn đã được phúc tra và xây dựng đề án trạm đạt

chuẩn quốc gia. Cũng trong năm này, trạm đã khám cho 1.261 lượt bệnh nhân, tiêm phòng đủ 6 bệnh truyền nhiễm cho trẻ em và phụ nữ có thai... Hạ tỷ lệ trẻ em suy dinh dưỡng xuống còn 9,1%, giảm 10,9% so với 2005. Năm 2009, tỷ lệ phát triển dân số tự nhiên là 1,0%, giảm 0,42% so với năm 1995.

Hoạt động văn hóa – thông tin – thể dục thể thao, Đảng bộ thị trấn đã chỉ đạo việc tập trung tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ chính trị của địa phương. Ngoài ra còn phát triển sâu rộng phong trào thể dục, thể thao, rèn luyện sức khỏe trong các tầng lớp nhân dân. Duy trì và phát triển giải bóng chuyền truyền thống và phong trào văn hóa, văn nghệ quần chúng. Chất lượng xây dựng khóm phố văn hóa, đơn vị văn hóa, gia đình văn hóa được đẩy mạnh. Hiện nay, đã có 34/34 khóm phố, cơ quan được công nhận đơn vị văn hóa và 3.030/3.337 hộ được công nhận gia đình văn hóa, đạt 90,9%.

Trên đây là một số thành tựu nổi bật mà Đảng bộ và nhân dân thị trấn Hồ Xá đã gặt hái được trong thời gian qua. Có thể thấy rằng, những thành quả đó đã đưa thị trấn phát triển khá xa so với những năm đầu đổi mới. Điều đó góp phần vào việc chứng minh đường lối lãnh đạo đúng đắn của Đảng nói chung cùng với những chủ trương của Đảng bộ Huyện Vĩnh Linh và Đảng bộ thị trấn nói riêng. Những thành tựu đó đã tạo nên thế và lực mới, là hành trang quý báu, là tiền đề quan trọng để chúng ta tiếp tục vững bước tiến vào thập kỷ mới. Đây cũng là một điển hình mà chúng ta cần tập trung nghiên cứu để phục vụ tốt công tác giảng dạy, qua đó góp phần giúp học viên ở các địa phương khác có cơ sở thực tế để nghiên cứu, học tập kinh nghiệm.